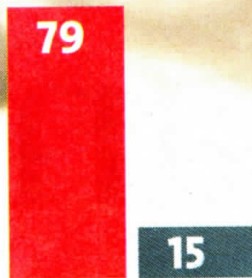

Benoemde oorzaken longkanker Beverwijk

 Luchtvervuiling
en Tata

 Rookgedrag

BRON: GGD
GRAFIEK: MEDIAHUIS

Conceptrapport 2

Definitief rapport

Alle verwijzingen naar verband longkanker met staalfabriek na vier rapportversies geschrapt

Tata gaandeweg uitgegumd

Bart Vuijk
bvuijk@mediahuis.nl

IJmuiden ■ „Altijd als een overheid met Tata bezig is, of het nu hoog is, het kabinet, of het laagste niveau, de gemeenten, doen ze alsof ze heel voorzichtig door een porseleinkast lopen.”

IJmuidenaar Dirk Weidema zat als een van twee omwonenden van de staalfabriek in een klankbordgroep die GGD Kennemerland had opgericht. Doel: de totstandkoming van een rapport over kanker in de IJmond begeleiden. Weidema nam deel omdat hij vermoedt dat staalfabriek Tata Steel voor flink wat ziektegevallen verantwoordelijk is. In drie concept-versies van het GGD-rapport werd zijn vermoeden bevestigd, maar in de eindversie ontbrak bijna elke verwijzing naar de alomtegenwoordige staalindustrie in het hart van het longkankergebied.

„Als je de conceptversies vergeleekt, zie je dat er in het begin nog wel onbekommerd naar Tata, hoogovens en staalindustrie wordt gewezen als mogelijke oorzaak. Grappig

Bedrijf wordt behandeld als porseleinkast

is dat dit in elke nieuwe concept-versie minder is geworden. Totdat het helemaal ontbreekt in de eindversie die deze week is uitgekomen.”

Dat klopt. In de eerste versie, van eind december 2019, stond nog vier keer Tata Steel. In de tweede versie van februari dit jaar werd de fabriek nog twee keer bij naam genoemd. En in de twee versies daarna ontbreekt Tata geheel.

Rookgedrag

De termen hoogoven, staal en industrie zien we aanvankelijk stijgen, als neutralere aanduiding van de enige staalfabriek van Nederland. Maar later is te zien dat die termen ook gaandeweg verminderen. Opvallend: de termen roken en rookgedrag worden gaandeweg juist talrijker. Roken werd uiteindelijk door de GGD aangedragen als de belangrijkste 'verdachte' van de

25 procent meer longkanker in Beverwijk en tien procent meer in de hele IJmond.

Doorgaans worden GGD-rapporten door gemeenten gebruikt om gezondheidsbeleid op te baseren. Zo is de gemeente Beverwijk ooit een campagne gestart om depressie onder tienermeisjes te bestrijden, nadat het gemeentebestuur in een GGD-rapport las dat er bijzonder veel meisjes depressief waren.

Maar wat moet een gemeente doen met dit kankerincidentierapport? Als je het laatste GGD-rapport over kanker in de IJmond erbij neemt, zou een wethouder die niet beter weet, geneigd zijn om in Beverwijk direct een antirookcampagne te starten. Met spoed, want er zijn nogal wat slachtoffers en Beverwijk staat in de top tien van Nederlandse gemeenten met de meeste longkankerpatiënten.

Maar pak je een van de eerdere versies van datzelfde rapport, dan zou een wethouder eerder grijpen naar de telefoon om de provincie te verzoeken een eind te maken aan de ongezonde emissies van de staalfabriek.

Hoewel de GGD tegenover de pers volhoudt dat Tata Steel geen enkele

GGD moest het rapport afzwakken

conceptversie van het kankerincidentierapport heeft ingezien, geloven omwonenden daar weinig van. Linda Valent, de andere omwonende in de klankbordgroep, viel het op dat een van de GGD-medewerkers een keer aan tafel opmerkte dat 'jouw opmerking nog naar Tata moet'. Hoezo geen voorinzage?

Geïndoctrineerd

„De GGD is geïndoctrineerd om niet kritisch over Tata te zijn. Ze zijn ook bang voor de juristen van Tata”, zegt Mirjam Gosen, lid van Dorpsraad Wijk aan Zee. Ze is zeer kritisch over de definitieve versie van het GGD-rapport. „We merken steeds dat overheden zich door Tata laten beïnvloeden. Nu lezen wij weer op de website van Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied dat er 'mogelijk' chroom 6 is aangetroffen bij een meting op het Tata-terrein.

Hoezo 'mogelijk'? Dat is klip en klaar het geval, en door het RIVM bevestigd. Het is gewoon dat Tata alles doet om te voorkomen dat de fabriek wordt aangepakt.”

Weidema gaat nog verder. „Van hogerhand is de GGD opgelegd om dit rapport af te zwakken. De lobby van Tata reikt heel ver, tot in Brussel. Nederlandse bewindslieden komen regelmatig bij Tata Steel op bezoek. Ze kunnen dan nooit nalaten om de fabriek dikke veren in de kont te steken. Het is altijd een 'prachtig innovatief schoon bedrijf'. Schoon? Ammehoela.”

„Wat gaat er nu gebeuren? Weidema heeft al hele reeksen rapporten over Tata zien langskomen en waagt zich aan een voorspelling. „Ik zal je zeggen wat de overheid nu gaat doen: die gaat zich, net als de GGD, heel erg koest houden. En Tata zwijgt sowieso. Dan gaat het vanzelf over, denken ze. Men hoopt dat de commotie vanzelf wegebt.”

„Maar er hangt nog een ander zwaard van Damocles boven het staalbastion. En dat is het RIVM-gezondheidsonderzoek dat nu loopt. Ik hoop dat in het RIVM-rapport wel de nodige verwijzingen naar Tata Steel staan.”